

de Salvatoriaan

Nieuwsbrief San Salvatorgemeenschap Den Bosch

nr. 63 juni 2022

Elk blad ademt de boom tot leven

GEMEENSCHAP SAN SALVATOR

geworteld in de Bijbelse traditie

gedragen door vriendschap

verbonden in liefde

het leven vierend

gewoon goed

Gewoon goed

Voor u ligt een goed gevuld zomernummer van de Salvatoriaan. Het lijkt allemaal weer zo vanzelfsprekend:

iedere zondag een San Salvatorviering in Cello. Toch zitten we nog maar een half jaar in de 'terug-naar-normaal-modus'.

Het is soms nog steeds even wennen: hoe dicht wil ik op andere mensen zitten, geef ik wel of geen hand, voel ik me veilig in een bepaalde ruimte, wil ik wel of niet wijn delen en hoe deden we dat ook alweer voor Corona?

Allemaal vragen die regelmatig door mijn hoofd schieten. Ik sta weliswaar niet meer continu in coronastand, maar ikervaar wel dat er dingen veranderd zijn.

Ik ben blij als ik op zondag weer zoveel vertrouwde gezichten zie, maar we zien

over de gehele linie wel wat minder bezoekers in onze vieringen.

Ook zijn sommige werkgroepen door Corona flink uitgedund. Iedereen is twee jaar ouder geworden! We zijn geen gemeenschap die bij de pakken neer gaat zitten.

We hebben nog steeds veel betrokken mensen, we hebben een boek met prachtige verhalen en een ruimte om bij elkaar te komen.

Als we blijven delen wat we hebben dan komt het goed! Anders, kleiner misschien maar **gewoon goed!**

Franneke Hoeks

Vanuit het bestuur

Ongeveer gelijktijdig met het verschijnen van deze Salvatoriaan vindt de Algemene Ledenvergadering plaats. Als bestuur hebben we daar de afgelopen periode natuurlijk naar toe gewerkt. We hopen op een vruchtbare bijeenkomst, waarin we met zoveel mogelijk mensen van gedachten kunnen wisselen over alles wat we met elkaar belangrijk vinden in onze geloofs-gemeenschap.

Ook zal een voorstel met betrekking tot communicatie besproken worden.

Dit voorstel is tot stand gekomen na een thema-avond, die we in april als bestuur samen met de Adviesraad georganiseerd hebben.

Nu we weer enkele maanden elke zondag onze vieringen houden kunnen in Cello, wordt ook steeds duidelijker dat we na de coronatijd met een veranderde situatie te maken hebben.

We zijn met minder mensen in de vieringen en we zijn ook allemaal ouder geworden. Natuurlijk hebben we hier ook over gesproken binnen het bestuur.

In de ALV zullen we een begin maken met het gesprek dat nodig is om te bezien wat we in een kleinere/oudere gemeenschap wel en niet kunnen doen.

In samenspraak met de Cantorij is vastgelegd dat we zondag 10 juli een viering houden, waarin we 'afscheid' nemen van de Cantorij. Vele jaren heeft dit koor in onze vieringen gezongen en daarmee de vieringen versterkt.

Helaas is daar nu een einde aangekomen, maar dat laten we niet ongemerkt voorbij gaan.

Zorgt u dat u er bij bent op zondag 10 juli? De Cantorij zal dan nog een keer zingen!

Jos de Ridder - voorzitter SSiB

Heilig hoekje

Op de tafel rechtsvoor in Cello staan sinds jaren twee grote beelden van Maria en Jozef. Twee prachtige beelden die liefdevol toekijken hoe wij als gemeenschap vieren. Aan hun voeten worden brood en wijn klaargezet voor de viering en regelmatig wordt er een kaarsje bij Maria en Jozef aangestoken.

We merken als gemeenschap dat we ouder worden.

Het inrichten en opruimen van de ruimte vraagt het nodig sjouwwerk. Wist u dat Melodiek iedere week als een geroutineerd verhuisbedrijf Cello in minder dan 30 minuten ombouwt tot onze kerkruimte?

Op zondag zijn er weer vele handen die al onze spullen mee opruimen. Maria en Jozef zijn gewichtige beelden, die met de nodige zorg behandeld moeten worden.

We zijn opzoek gegaan naar beelden die wat compacter zijn en in onze nieuwe altaarkast passen. Dat scheelt een heleboel sjouwen. Sinds eind mei staat er op de tafel dan ook een klein beeldje van Maria en Jozef met het kindje Jezus. Bij dit beeldje kunt u voor de viering een kaarsje aansteken. Het is een klein beeldje, maar wie het kleine niet eert....

Franneke Hoeks

Spraakmakend

Op zondag 24 april was er na de viering gelegenheid voor koffie en een goed gesprek. We mochten gelukkig weer gebruik maken van verschillende ruimtes in Cello.

Dat is fijn want in een kleinere groep praat je toch wat gemakkelijker met elkaar. De koffiezetgroep zorgde voor voldoende kansen koffie en thee en met een kletskep op tafel kon het gesprek beginnen.

Maar ja waar ga je het dan over hebben met elkaar. Gelukkig hadden de vragenkaartjes van de lustrumbijeenkomst nog. Die lagen weer voor ons klaar. Luchtige vragen die vaak tot diepgang uitnodigen. In ieder groepje liep het gesprek anders, omdat de vragen anders waren.

*Wat neem je mee in je rugzak?
Bij die vraag werd gedeeld dat een telefoon belangrijk is omdat je daarmee kunt communiceren. Ook brood voor onderweg is belangrijk. Niet alleen om zelf te eten te hebben, maar ook om te delen. Foto's en verhalen vullen de rugzak en hopelijk ook een dosis vertrouwen al is dat soms moeilijk.*

*Wat de San Salvator meer zou kunnen doen?
is een andere vraag die meer dan genoeg gesprekstof oplevert. Naar elkaar omzien en zorgen dat we contact houden met elkaar is belangrijk.*

*Zouden we als San Salvator ook niet juist de samenwerking met andere geloofsge-meenschappen moeten zoeken?
Laten we meer naar buiten treden was ook een wens die bij deze vraag werd uitgesproken.*

Op de weg die we als San Salvator afleggen maakt ieder van ons het nodige mee. Mooie dingen en verdrietige gebeurtenissen. San Salvator is soms een rustpunt op dit weg. De vieringen zijn momenten om bij te komen.

Er worden ook wensen gedeeld met elkaar. Wat zou het leuk zijn als er meer interactie in de vieringen zou zijn! Of dat we een keer een leerhuis organiseren. Iemand droomt van een lange tafel waar we na een viering samen eten. San Salvator zou een plek voor verdieping van geloof mogen zijn, daar zou de nieuwsbrief een rol in kunnen spelen.

In dergelijke gesprekken klinkt soms ook weemoed door: het missen van oude gebruiken zoals de gregoriaanse gezangen. Natuurlijk werd er in de gesprekken ook gedroomd over grote zaken.

Wat zou het mooi zijn als jonge mensen hun weg naar de San Salvator vinden. Dat is een mooie wens, maar onze vieringen en activiteiten zijn nu vooral gericht op mensen van 50-100.

Bijzonder hoe het delen van een wens meteen tot nadenken over het hier en nu leidt.

U moet me vergeven als ik niet alles terugkoppel wat in deze bijzondere gesprekken met elkaar gedeeld is. Dat is ondoenlijk. Ik hoop dat we nog een paar keer spraakmakend koffiedrinken met elkaar!

Het is een mooie manier om elkaar beter te leren kennen en op een luchtige manier ideeën wensen en dromen met elkaar te delen.

Franneke Hoeks

Afscheid Cantorij van de San Salvator Gemeenschap

Op 10 juli a.s. neemt de Cantorij officieel afscheid van de San Salvatorgemeenschap in de dienst van 10.30 uur, die zij muzikaal ondersteunen.

Voor de uitbraak van Corona was al duidelijk dat we een moeilijke tijd tegemoet zouden gaan: Peter Paul van Beekum en Steven van Gool gingen andere keuzes maken en we moesten afscheid nemen van een aantal leden.

Door Corona werd het allemaal nog moeilijker; veel oudere leden waren terughoudend om bij elkaar te komen en Peter Paul koos voor een baan in het onderwijs.

Toch was er nog een aantal leden die verder door wilden gaan maar helaas is het, ondanks intensieve pogingen, niet gelukt om een nieuwe dirigent te vinden.

Gelukkig hebben we wel een pianist kunnen vinden in de persoon van Joost Boekhoven zodat er muzikale ondersteuning is bij de volkszang.

Even terug in de tijd. Hoe is de Cantorij ontstaan?

Dat is gebeurd nadat het gemengd koor van Harry van den Akker is opgehouden in 2006. Vanuit de pastoraatsgroep werd Gerard Luyten gevraagd een Cantorij op te richten als ondersteuning van de volkszang in de diensten om de veertien dagen.

Hij heeft een poosje gedirigeerd. Peter Paul begeleidde toen op de piano. Er werd in die tijd gerepeteerd in "Achter 't Urgel" in het kerkgebouw van de San Salvator. Na Gerard ging Peter Paul ons dirigeren omdat hij koor-directie wilde gaan studeren aan het Conservatorium en hij daarvoor een oefenkoor nodig had.

Via contacten werd Rhodri Clarke gevraagd als pianist. Toen Rhodri enkele jaren later naar Australië is gegaan werd Steven van Gool zijn opvolger.

De laatste jaren, als Steven was verhinderd, heeft Marc Baghuis voor hem ingevallen.

Een echt bestuur hebben we nooit gehad maar Toos Verdonk (de moeder en hoeder van het koor) was de contactpersoon die eigenlijk alles regelde en organiseerde.

Bovendien zorgde ze ook altijd voor de koffie met heerlijke (gember)koekjes. Kiek van Boxtel maakte de afspraken met de voorgangers om het programma van de dienst samen te stellen. Jos Wijsmuller was 'de wijze man' die meebesliste over een aantal zaken.

Toen we in 2011 uit het kerkgebouw verlieten, moest er ook een nieuwe repetitieruimte gevonden worden. Toos regelde dat we een aantal jaren gebruik mochten maken van een huis van de zusters van JMJ in de Vughterstraat. Toen we daar niet meer terecht konden, mochten we repeteren bij de paters Kapucijnen aan de Van der Does de Willeboissingel.

Als tegenprestatie voor de gratis repetitieruimte in de kapel van het klooster luisterden we enkele keren per jaar de zondagsdienst op met ons koor. Toen de Kapucijnen vertrokken uit Den Bosch en het klooster werd overgenomen door de Franciscanen mochten we ook daar repeteren. Stadsklooster Damiano werd onze laatste statie.

Het is Peter Paul, met ondersteuning van Steven, gelukt om in de loop van jaren het clubje senioren tot een hoger niveau te brengen.

Veel dank daarvoor! Jammer dat het voorbij is maar fijn dat we samen mooie jaren hebben gehad.

Rieky van Houten

Met dank aan Toos Verdonk en Maria van den Dungen

Duurzaam dichtbij

De werkgroep ZIN had dit thema al lang in de planning staan. Als gevolg van de coronamaatregelen was dit evenement echter een aantal maal uitgesteld. Maar nu kon het eindelijk doorgaan, toevallig op 22 mei Wereld Biodiversiteitsdag. Een geslaagde middag die begon met een eenvoudige biologische maaltijd. Duurzaam dichtbij bestond uit twee lezingen, een van Anja Klein en een van Caspar Janssen, mensen die laten zien hoe je simpel, dicht bij huis, groener bezig kunt zijn.

Anja Klein

Zij is voedingstechnoloog en actief in Velt en PUM. Velt is een organisatie in België en Nederland die al 45 jaar een duurzaam leven in huis, tuin en keuken promoot (velt.nl). PUM is een organisatie van experts die op vrijwillige basis kleine bedrijven o.a. in Afrika helpen op ecologische wijze uit te breiden. In haar verhaal vertelt Anja hoe we in 10 stappen duurzamer kunnen koken.

1. Geniet van het ritme van de seizoenen.
2. Vermijd restjes of 'pimp' ze tot feestelijke hapjes.
3. Gebruik bioproducten voor minder pesticiden en dierenwel zijn.
4. Vers van hier, lekker lokaal.
5. Eet minder vlees en kaas.
6. Ga zelf aan de slag: kies niet voor kant-en-klaar.
7. Vermijd verpakkingen en afval.
8. Bereid bewust en bespaar energie.
9. Kies voor variatie, voedzaam en lekker.
10. Geef de boer geld voor zijn waar.

Dit is, voor velen van ons, een drastische ommekeer van gewoontes in de keuken. Maar deze innemende vrouw helpt ons met allerlei tips om die ommekeer met kleine stapjes te bereiken.

Zoals: kies één of meer producten die je altijd 'bio' koopt. Ga na waar de producten vandaan komen. Kies 1 dag per week waarop je geen vlees eet. Gun je zelf de tijd om te veranderen en kook vooral lekker.

Het was een gezellige, inspirerende lezing met vooral ook inbreng van het publiek. En wat voor mij een openbaring was: kaas is net zo belastend voor het milieu als vlees. Dat terwijl voor mij kaas een vleesvervanger is.

Casper Jansen

Voor het tweede verhaal hadden we Caspar Janssen uitgenodigd.

Hij is schrijver en journalist voor onder andere de Volkskrant. Zijn belangstelling voor de natuur is pas op latere leeftijd ontstaan. Doordat hij tijdens zijn wandelingen zag hoe het landschap veranderde door schaalvergroting en hoe de biodiversiteit terugliep.

Zijn deprimerende gevoelens hierover kon hij omdraaien door te kijken naar de boeren die wel met de natuur samenwerken. Hij wilde ook zelf aan de slag en ging de uitdaging aan om op zijn balkon te werken aan biodiversiteit. Over deze zoek- en ontdekkingstocht heeft hij het boek 'Het bijenbalkon' geschreven. Deze bundeling van columns verschenen eerder in de Volkskrant.

Het balkon van Caspar bevindt zich eenhoog en heeft een afmeting van 10 x 1,10 m². De eerste uitdaging die hij tegenkwam had te maken met potgrond. Welke potgrond gebruik je? Niet van de tuincentra, want daar zit turf in, gewonnen in voormalige Oostbloklanden.

Kies dus potgrond op biologische basis zonder turf en kunstmest. Het is mogelijk de potgrond goed te houden en niet ieder jaar te verversen. Dit kan door in de winter de plantenresten te laten liggen, zodat ze kunnen vergaan. Eventueel kun je zorgen voor wormen in de aarde.

Verder, welke planten zijn goed voor bijen?

Geen exoten maar wilde planten die in Nederland voorkomen. Bij voorkeur planten uit zaad dat je zelf hebt gewonnen of biologisch verkregen. Goede planten zijn wilg, zonnebloemen, boerenwormkruid, longkruid en gele dovenetel. Zorg voor een variatie van bloemen van het voorjaar tot in het najaar. Het bijenbalkon wil stimuleren dat wilde bijen, hommels, zweefvliegen en vlinders kunnen floreren. Deze zorgen voor biodiversiteit.

Het blijft oppassen dat honingbijen de andere bijensoorten niet verdrücken. In Amsterdam is nu bijvoorbeeld paal en perk gesteld aan het aantal

bijenkasten in de stad. Op een gegeven moment verscheen er bladluis op de planten van Caspar. Wat te doen? Zonder planten geen wespen en bijen. Met wat geduld lost de natuur hetzelf op. Er kwamen lieveheersbeestjes, die de luizen opaten en zo ontstond er weer voedsel voor andere dieren zoals vogels. Het was prachtig en indrukwekkend om de vele foto's van planten en insecten te zien... en dat allemaal op een balkon in Amsterdam. Het was een geslaagde middag met levendige inbreng van het publiek. Beide sprekers kregen als herinnering een cadeautje uit de winkel van Cello en toonden zich ook tevreden over deze middag.

Namens ZIN let Bakx

Koop lokaal

De **Buurderij** maakt gezond voedsel van dichtbij, zonder tussenhandel maar met een eerlijke prijs voor de lokale boeren, mogelijk. Elke week kun je deze lokale kwaliteitsproducten van boerderijen uit de buurt bestellen. Biologische groente, vlees, zuivel, brood, banket, honing, thee en kruiden: onze Buurderij verkoopt het allemaal. Kom een keertje onze **Buurderij** bezoeken en maak een praatje met ons en maak kennis met onze producenten. Of maak direct een account aan als Buur zodat je volgende week woensdag al kunt smullen van ons aanbod.

Buurderij Den Bosch Plein Oost, elke woensdagmiddag ophalen van -online bestelde- boodschappen. website: www.boerenburen.nl
e-mailadres: buurderijdenbosch@gmail.com

Biologische zaden

Bij **Tuin Joop** in de Maaspoort zijn biologische zaden te koop.

Tuin Joop's zaden zijn met zorg gekweekt, geoogst en gedroogd uit eigen tuin en andere kruidentuinen (uiteraard op plekken zonder bestrijdingsmiddelen en kunstmest).

De zaden zijn verpakt in kleine gripzakjes speciaal voor veel diversiteit in kleine eetbare tuinen.

e-mail adres: www.tuinjoop.com

Betrokken op afstand

Tijdens de coronapandemie was het vaak niet mogelijk om bij elkaar te komen om te vieren. Als het wel mogelijk was, moest je je van tevoren opgeven en moesten anderhalve meter afstand houden. Sinds enige tijd zijn alle maatregelen vervallen en kunnen we elkaar als vanouds weer zien in de zondagse vieringen.

Eerlijk gezegd keek ik hiernaar uit. Onlangs was ik een keer aanwezig en dat was fijn. Toch heb ik besloten voorlopig de vieringen niet regelmatig te bezoeken.

Ik ga op zondagmiddag zo veel mogelijk naar iemand, die toen zij dat nog kon, altijd onze vieringen bezocht, Tineke va de Ven.

Dat is in de afgelopen tijd een nieuw ijkpunt geworden in mijn week en daar houd ik aan vast. Om op zondag ook wat tijd voor mijzelf te hebben, kies ik ervoor om op zondagochtend thuis te blijven.

Ja, ik mis jullie en de inspiratie van de gemeenschap, maar ik zou de wekelijkse bezoeken aan Tineke niet willen missen.

Ik blijf me betrokken voelen, maar voorlopig met enige afstand.

Vrede en alle goeds,

Dorine Broekmeulen - van Tilburg

reactie

Dank vanuit de Vastenactie

De vastenperiode 2022 zullen we niet snel vergeten. Op 24 februari vielen Russische troepen Oekraïne binnen. Voor het eerst in lange tijd is het oorlog in Europa en deze vastenperiode werd overheerst door oorlogsgeweld én berichten over de miljoenen vluchtelingen - met name vrouwen en kinderen - die een veilig heenkomen zochten. Ook de vastenactie vroeg voor hen hulp en was daardoor heel snel in staat om enkele kleinschalige initiatieven ter plaatse te steunen.

Gelukkig werd er ook gul gegeven voor de projecten rondom landrechten.

Als San Salvator ondersteunden we deze projecten. We hebben een bedrag van € 1.280,00 opgehaald. Dit bedrag is overgemaakt naar de Vastenactie. Die gulle gaven geven mensen ver bij ons vandaan weer levenskansen. Op de website van de Vastenactie zijn verhalen over concrete projecten terug te lezen.

www.vastenactie.nl/verhalen

Mooi dat we als San Salvator een bijdrage konden leveren aan deze bijzondere initiatieven. Dank aan alle gulle gevers!

Eerste Communie

Op zondag 3 juli doen Sheenie Mae, Neomie, Nila en Maite hun eerste communie.

Ferran zal in de viering een vormsel-zegen krijgen.

We maken er die zondag een mooie feest voor kleine en grote mensen van.

Viert u met ons mee?

Lieddag Melodiek 50 jaar Waar vriendschap is en liefde...

Op zaterdag 26 november organiseert Melodiek, naar aanleiding van haar 50-jarig bestaan, een lieddag met aansluitende versper in de Laurentiuskerk in Rosmalen.

Oude en nieuwe liederen zullen samen één- en meerstemmig worden gezongen. Voor iedereen die graag zingt!

Aan de lieddag zullen Henri Heuvelmans en Arjan van Baest hun medewerking verlenen

Organisatie:
Koor Melodiek San Salvatorgemeenschap in 's-Hertogenbosch

Zaterdagochtend en middag 26 november 2022

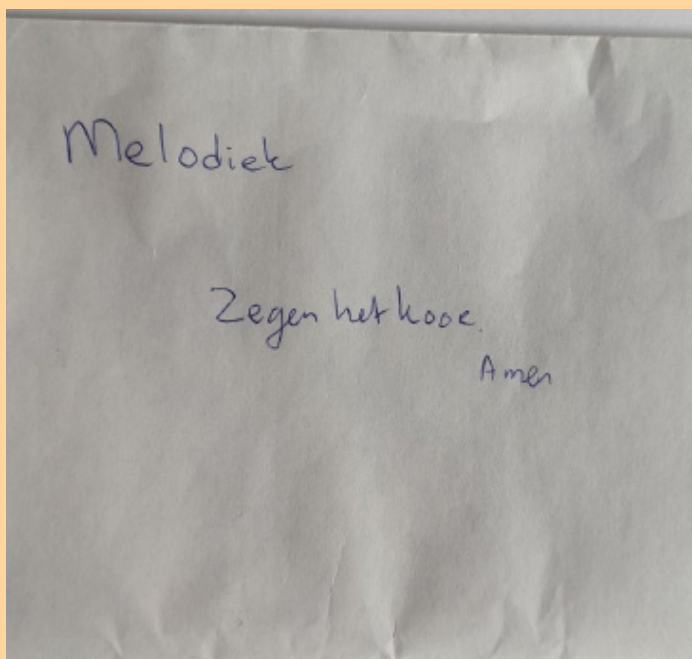
Houd deze datum vrij !!

Melodiek krijgt een andere dirigent

Na meer dan vijftig jaar heb ik besloten om te stoppen als koordirigent. Melodiek weet het al een tijdje en het is tijd dat ook de San Salvatorgemeenschap het weet.

Het was geen gemakkelijke beslissing: ik geef een deel van mijn identiteit op. Daar staat tegenover dat ik andere delen van mijn identiteit verder hoop te ontwikkelen: die van partner, vader, vriend, cultuurliefhebber en theoloog. Dit besluit komt niet uit de lucht vallen.

Toen ik in 2014 terugkeerde van mijn voettocht naar Santiago heb ik op de ledenvergadering van Melodiek gezegd, dat Melodiek niet meer op de eerste plaats zou komen, dat ik de vrijheid zou gaan nemen om andere prioriteiten te kiezen en dat ik bijgevolg niet altijd meer beschikbaar zou zijn. De keren dat ik sindsdien afwezig was heeft Marcel van der Maeden mij meestentijds vervangen, daarnaast ook Machteld Terlingen en Theo Hofland.

Melodiek is rijk aan mogelijkheden en talenten, een soort zichzelf in standhoudend organisme. In de jaren sinds 2014 werd het mij steeds meer duidelijk dat het voor mij én voor Melodiek goed zou zijn om een stap terug te doen. Fysiek en qua passie zou ik misschien wel door kunnen gaan tot mijn tachtigste, mocht me dat gegeven zijn, maar ik zou mezelf en ik denk ook Melodiek kansen en mogelijkheden tot groei en ontwikkeling ontzeggen.

Op 16 oktober, wanneer Melodiek haar 50-jarig jubileum viert, zal ik voor de laatste maal de zang leiden.

Ik heb er alle vertrouwen in dat Marcel een goede dirigent voor Melodiek en voor de San Salvatorgemeenschap zal zijn. Hij deelt met mij dezelfde passie voor het repertoire, de kwaliteit van liturgische muziek en de liturgie.

Ik blijf beschikbaar voor Melodiek als vervangend dirigent en zanger.

Hans Waegemakers

God in de Supermarkt

Op zondag 26 juni organiseren we in Cello een interactieve viering 'God in de supermarkt'. We hebben daarvoor Alfred Slomp uitgenodigd. Hij gaat in anderhalf uur met ons aan de slag rondom keuzes die we dagelijks maken in de supermarkt. Wat hebben de keuzes in ons boodschappenkarretje te maken met God, bijbel en geloof?

Het belooft een spannende en uitdagende viering te worden. Laat u verrassen en doe mee! We beginnen om 10.30 uur en de viering duurt ruim anderhalf uur. Alvast meer weten? Kijk op: www.godindesupermarkt.nl

Parkeren bij Cello.

Nu wij, na de door de corona noodzakelijke beperkingen, weer zoals voorheen terecht kunnen in het gebouw Cello is met name de belangstelling voor de kerkdiensten weer als voorheen.

Hiermee wil ik de parkeerafspraken opnieuw in herinnering brengen. De auto's: bij de hoofdingang is maar plek voor drie voertuigen. Als je als chauffeur of mede inzittende heel slecht ter been bent, en/of gebruik moet maken van een rollator mag je daar staan.

In de omliggende straten mag overal geparkeerd worden. Ook bij de ingang van het sportpark naast de bushalte aan de overkant van het Wielsem is voldoende parkeerruimte. De fietsers: aan de achterkant van het pand is ruimte om je fiets veilig te stallen. Er is geen bewaking dus het stalen ros goed op slot zetten! Als dit een probleem oplevert neem dan contact op met mij of met de gastvrouw/-heer bij de ingang.

Frans Hoitink

Nieuws van Tony de Meulder

Tony de Meulder is al een paar jaar als voorganger betrokken bij onze gemeenschap. Hij was het afgelopen jaar ook als voorganger werkzaam bij Antonius in Beweging in Best. Antonius in Beweging heeft, net als wij, het besluit moeten nemen als zelfstandige geloofsgemeenschap verder te gaan.

De pastor van Antonius moet een zware operatie ondergaan. Tony is gevraagd om in Best een deel van de vieringen van de pastor over te nemen. De komende maanden zullen we Tony dus wat minder in onze vieringen zien. We zoeken een oplossing voor de vieringen waarin Tony komende maanden bij ons voor zou gaan.

Franneke Hoeks

Vieringen online, een uitweg uit de coronapandemie

Vanwege de coronapandemie konden we sinds het voorjaar van 2020 niet meer samenkomen in Cello. Maar er werd een uitweg gevonden: eind maart al verzorgden Corrie Dansen en Franneke Hoeks de eerste viering door middel van een filmpje op het YouTubekanaal van de San Salvatorgeloofsgemeenschap. Er zouden er nog vele volgen, waarbij de audio-visuele vaardigheden van Franneke goed van pas kwamen. Eind augustus 2021, na bijna anderhalf jaar, was de laatste online viering.

Elke zaterdag om 19.00 uur werden deze video's online gezet. En ook daarna konden ze nog bekeken worden op elk gewenst tijdstip. Je had er wél internet voor nodig. Ook andere voorgangers werkten hieraan mee: Wilton Desmense, Maria van den Dungen, John Parker, Heleen Hendriks, Tony de Meulder, Truus van Kaam en de Werkgroep Zin. Er deden ook diverse lectoren aan mee, alsmede ons koor Melodiek: elk lid zingend vanuit de eigen kamer, met technisch vernuft tot een harmonieus geheel gemaakt.

En thuis werden wij elke week uitgenodigd om een kaarsje aan te steken en af en toe mee te bidden en te zingen. We waren niet fysiek in dezelfde ruimte en zagen ook de voorgangers niet, maar toch konden we ons verbonden voelen met de San Salvatorgemeenschap.

Ook elders, in binnen- en buitenland, werden onlinevieringen gemaakt, in allerlei vormen. Zowel rechtstreeks (hetgeen tegenwoordig 'live' wordt genoemd) als met tevoren opgenomen filmpjes. Soms vanuit een kerkgebouw, maar vaker vanuit een studio of vanuit huis. Over deze veelvoud aan vieringen van velerlei kerken en geloofsgemeenschappen is een e-boek uitgegeven: *Ervaringen met online kerkdiensten*. (Een e-boek is een digitale of elektronische tekst die in pagina's is opgevoerd en gelezen kan worden op een computer of een e-reader.)

Eric van den Berg van adviesbureau ISI Media heeft er onderzoek naar gedaan en tekstbijdragen van tien ervaringsdeskundigen geredigeerd. Iemand verzuchtte: "We zijn als kerk in een andere wereld terechtgekomen."

Ook wij worden genoemd: "De San Salvatorgemeenschap in 's-Hertogenbosch laat parochianen foto's insturen van een kaars die ze thuis aangestoken hebben, en een foto van biddende handen, die samen in een collage een sterk beeld neerzetten van een gemeenschap in gebed.

Hier is de liturgie niet de opname van een eenling, maar nog steeds de viering van een gemeenschap, ondanks dat er geen kerkgebouw is waar gevierd kan worden."

In juni 2021 constateerde ons bestuur: "Regelmatig waren er weekenden dat er meer mensen naar de digitale viering keken dan we aanwezig in een gemiddeld weekend in Cello telden."

Opmerkelijk is de tekstbijdrage van cultuurtheoloog Frank Bosman, getiteld *Online kerkdiensten ontmaskeren klerikalisme*. Een citaat: "We zullen op zoek moeten naar nieuwe vormen van liturgie, waarbij interactie - offline en online - een dragend element moet zijn.

De priester/dominee is geen gewijde acteur die een uit zijn hoofd geleerd versje opdreunt, maar een liturgisch dramaturg, die zichzelf en alle andere actoren/acteurs in het liturgisch spel zijn of haar deel geeft en ieders inspanning laat samensmelten tot een hemelse lofzang. De tijd is rijp. De tijd is daar. De revolutie begint vandaag. In Godsnaam dan maar."

Ton de Coster

Alles heeft een tijd

Voor alles wat er gebeurt is er een uur. Een tijd voor alles wat er is onder de hemel....., zo begint het derde hoofdstuk van Prediker.

Een tekst die bij me opkwam toen ik aan dit stukje voor de Salvatoriaan begon. Een stukje over twee San Salvatoractiviteiten, ieder bijzonder op hun eigen manier. De zaterdagavondvieringen en werkgroep ZIN.

Op zaterdag 19 maart waren we voor het laatst bij elkaar voor een viering op zaterdagavond. Na afloop was er een gesprek met de mensen die gekomen waren voor dat afscheid. We spraken met elkaar over suggesties om nog iets van die zaterdagavondtraditie overeind te houden.

Het werkgroepje voor de zaterdagavondvieringen heeft die suggesties besproken en de uitkomst is dat er geen aparte activiteiten op de zaterdagavond georganiseerd worden. Er bleek behoefte te zijn aan bijeenkomsten met een meditatief karakter.

Mocht Franneke de mogelijkheid vinden om bepaalde bijeenkomsten op te zetten, dan zal zij rekening houden met deze behoefte aan rust en meditatie. Voor mensen die het gezellig vinden om samen te eten willen we wijzen op de mogelijkheid van eten in Ordune, dat ongeveer om de zes weken plaatsvindt.

Twee weken voor zo'n maaltijd ligt de intekenlijst klaar in Cello. Bij vervoersproblemen proberen we een oplossing te verzorgen.

En dan werkgroep ZIN, voortgekomen uit de Weten Wij Wat We Willen bijeenkomsten, nog in de San Salvatorkerk. Eind van het jaar heffen we ons zelf op.

We kijken terug op interessante en goed bezochte bijeenkomsten, over rouw bijvoorbeeld, of over dementie, en op interessante films die we met elkaar nabespraken in de Verkadefabriek. We merken dat de opkomst bij onze activiteiten minder wordt en we zijn benieuwd waar nu belangstelling voor zou bestaan.

Is er behoefte aan andere keuzes? Of bestaat er geen behoefte meer aan activiteiten die buiten de vieringen om betrekking hebben op zingeving en levensbeschouwing.? Wij weten het niet. Vandaar dat we in het najaar daarover met Salvatorianen in gesprek willen, om dat te horen.

Op 26 juni komt Alfred Slomp een workshop geven (in plaats van de viering) over "God in de supermarkt", wij hebben hier enthousiaste reacties over gehoord!

In juli en oktober zorgen we dat er een mooie film met nagesprek in de Verkadefabriek mogelijk is, en dan dragen wij onze taak over. En als er geen behoefte meer is aan iets ZINNigs of als er geen mensen zijn die de kar willen trekken, dan is de tijd hiervoor geweest. Zo laat Prediker ook in onze tijd van zich spreken.

Corrie Dansen
namens de werkgroep
'zaterdagavondvieringen'
ook namens werkgroep 'ZIN'

Aangenaam kennismaken

Aangenaam, mijn naam is Walter Louis Franciscus Tienhoven en ik ben geboren op 19 juni 1973. Op de Eerste Hambaken 103, dit is binnen het grondgebied Orthen, en dus staat op mijn geboortetegel dat ik in Orthen geboren ben.

Ik heb mijn doopfeest en mijn communie gehad in de San Salvatorkerk, door Pastor Huiskamp, dus eigenlijk ben ik een echte Salvatoriaan.

Mijn ouders hebben mij niet Christelijk opgevoed, maar ik heb altijd van Jezus Christus gehouden. Ik heb wel (eigen keuze), op een Christelijke R.K. IVO Mavo gezeten in de Sint Josephstraat in Den Bosch. Ook heb ik een MDS-C diploma en een hoger managementopleiding gevolgd en afgerond. Ik heb in mijn leven ook veel gereisd.

Maar ik heb 'van God los' geleefd en heb het nodige meegemaakt. Ik ben altijd blijven zoeken naar God en in 2009 kwamen er twee mannen van de Jehova Getuigengemeenschap aan mijn deur. Die heb ik met een kopje koffie binnengelaten en een aantal jaren meegesproken. Mijn liefde voor Jezus Christus groeide maar de geloofsbelijdenis van de Jehova Getuigen sprak mij niet aan.

In 2020 ben ik een studie begonnen bij het Bisdom 's-Hertogenbosch (C.C.K.K), dit stopte tijdens corona en ik heb het als zelfstudie verder afgemaakt, maar de geloofsbelijdenis vond ik ook niet bij mij passen. Toen ben ik op internet gaan zoeken naar een christelijke geloofsgemeenschap en ik kwam op de website van de San Salvator en dacht: 'terug naar mijn roots?'

Ik ben in oktober 2021 lid geworden van de geloofsgemeenschap en volgde de kerk via het YouTube kanaal. Toen er in maart 2022 weer vieringen mogelijk waren, ben ik gelijk gegaan en ben liefdevol ontvangen en ik voelde me meteen op mijn plek.

Ik kom graag zondag in de Kerk en ga graag naar de woensdag koffi ochtenden in Ordune. Wat veel liefde ontvang ik daar! Ik heb er leuke gesprekken. Dat helpt mij om sterker te zijn en mijn kwetsbaarheid te doen vergeten.

Ik hoop je te ontmoeten in de toekomst, dan kun je mij beter leren kennen. Ik ervaar de San Salvator-geloofsgemeenschap als liefdevol, zoals mijn lievelingsvers uit Marcus. Jezus antwoordde:

Het voornaamste is: "Luister, Israel! De Heer, onze God, is de enige Heer; heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht." En daarna komt dit: "Heb uw naaste lief als uzelf." Er zijn geen geboden belangrijker dan deze. Marcus 12, 29-31.

Liefdevolle groet,
Walter
([Facebook: Walter Tienhoven, Openbaar](#))

Liederen

Tijdens de afgelopen Meimaand was er een weekenddienst met als thema: Twee vrouwen: Mara en Maria. Er werden toen veel Marialiederen aangeboden, waarbij alle aanwezigen uit volle borst meezongen. Na afloop van die dienst werden door verschillende aanwezigen aangegeven hoe fijn dit overkwam.

Het gros van onze kerkgangers is op leeftijd en is opgegroeid in kerkdiensten waar veel Nederlandse en Latijnse liederen meegezongen werden. Mijn voorstel is om bij vieringen op hoogtijdagen minstens een van die 'voormalige' liederen toe te voegen aan het bestaande gebodene.

Frans Hoitink

Speciale momenten:

We moesten afscheid nemen van:

Jos Versantvoort	26 mei 1930	13 april 2022
Mevr. Meijers-Moonen	25 mei 1939	15 april 2022
Greet van den Burg	16 maart 1941	21 april 2022

We verwelkomen:

Max Marijn Jules van Oostenbrugge

kleinkind Jacques en Anne-Marie Jochems op 12 juni gedoopt
in onze gemeenschap

Zin in Film

Op maandag 18 en woensdag 20 juli organiseert de werkgroep ZIN weer een filmavond in de Verkade-fabriek. Noteer de datum vast in uw agenda. Op maandag begint de film om 19.00 uur op woensdag om 14.00 uur. Welke film we gaan kijken blijft nog even een verrassing. Dat laten we u later weten via de mail en onze website.

Franneke Hoeks is van
28 juli tot en met 29 augustus op
vakantie.

*De redactie van de Salvatoriaan
wenst u allen een fijne zomertijd toe!*

SAN SALVATORGEMEENSCHAP

Ontmoetings- en kantoorruimte 'Ordune'
Schaarhuispad 131
5231 PP 's-Hertogenbosch
tel.: 06-48645507
Bereikbaar op werkdagen
van 09.30 tot 11.30 uur

info@sansalvatorgemeenschap.nl
www.sansalvatorgemeenschap.nl
rek.nr.: NL96 INGB 0006040713
t.n.v. San Salvator in Beweging

De Salvatoriaan:

redactie: Ton de Coster
Franneke Hoeks

correcties: Marian Veenker
Yvette van Hoeckel

vormgeving: Vincent Elemans

kopij naar:

salvatoriaan@sansalvatorgemeenschap.nl
of inleveren bij 'Ordune'

Uiterlijk woensdag 15 september 2022